

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 190/07-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. septembra 2007 predbežne prerokoval sťažnosť J. L., K., t. č. vo väzbe, zastúpeného advokátkou JUDr. A. V., K., ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Špeciálneho súdu v Pezinku v konaní vedenom pod sp. zn. BB-Pš 35/05 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Toš 21/2006, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. L. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. marca 2007 doručená sťažnosť J. L., K., t. č. vo väzbe (ďalej aj „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. A. V., K., ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) Špeciálnym súdom v Pezinku,

pracovisko Banská Bystrica (ďalej len „špeciálny súd“), v súvislosti s rozhodovaním o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu z 29. septembra 2006 a Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v súvislosti s rozhodovaním o tejto žiadosti.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že: *„Podaná sťažnosť smeruje proti nečinnosti Špeciálneho súdu v Pezinku pracovisko Banská Bystrica v súvislosti s nerozhodnutím o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby zo dňa 29. 9. 2006.“*

V odôvodnení sťažnosti poukázal na nasledujúce skutočnosti:

Uznesením vyšetrovateľa Krajského riaditeľstva Policajného zboru K., Úradu justičnej a kriminálnej polície sp. zn. ČVS: KRP-42/OVK-KE-2005 z 30. apríla 2005 bolo okrem iného vznesené proti nemu obvinenie z trestného činu vraždy podľa ustanovenia § 219 ods. 1 a 2 písm. i) Trestného zákona, z trestného činu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa ustanovenia § 185 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, z trestného činu ublíženia na zdraví podľa ustanovenia § 224 ods. 1 Trestného zákona, z trestného činu výtržníctva podľa ustanovenia § 202 ods. 1 Trestného zákona a z trestného činu poškodzovania cudzej veci podľa ustanovenia § 257 ods. 1 Trestného zákona.

Uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, odboru boja proti organizovanej kriminalite – Východ, oddelenia vyšetrovania, K., sp. zn. ČVS: PPZ-11/BOK-V-I-2005 z 1. mája 2005 bolo ďalej proti sťažovateľovi vznesené obvinenie z trestného činu vraždy podľa ustanovenia § 219 ods. 1 a 2 písm. i) a j) Trestného zákona.

Uznesením toho istého orgánu z 5. októbra 2005 bolo okrem iného proti sťažovateľovi vznesené obvinenie pre trestný čin poškodzovania cudzej veci podľa ustanovenia § 257 ods. 1 Trestného zákona.

Uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru K., Úradu justičnej a kriminálnej polície K. sp. zn. ČVS: ORP-112/1-OVK-K1-2005 z 3. mája 2005

bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie z účasti na trestnom čine krádeže spáchaného formou návodu podľa § 10 ods. 1 písm. b) k § 247 ods. 1 a 4 Trestného zákona.

Uznesením Okresného súdu Košice I sp. zn. 2 Tp 54/05 zo 6. mája 2005 bol sťažovateľ podľa § 68 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodov podľa § 67 ods. 2 Trestného poriadku vzatý do väzby, pričom väzba začala plynúť 3. mája 2005.

Uznesením špeciálneho súdu sp. zn. BB-Pš 35/05 z 24. októbra 2005 bola podľa ustanovenia § 71 ods. 1 Trestného poriadku sťažovateľovi predĺžená lehota väzby do 3. mája 2006, pričom podľa ustanovenia § 72 ods. 1 Trestného poriadku boli dôvody jeho väzby rozšírené o dôvody uvedené v ustanovení § 67 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku.

Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Toš 20/2005 z 15. novembra 2005 bola podľa ustanovenia § 148 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietnutá sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu špeciálneho súdu sp. zn. BB-Pš 35/05 z 24. októbra 2005.

Uznesením špeciálneho súdu sp. zn. BB- Pš 35/05 z 31. marca 2006 bola podľa § 76 ods. 2 Trestného poriadku sťažovateľovi predĺžená lehota trvania väzby do 3. novembra 2006.

Sťažnosť sťažovateľa proti tomuto rozhodnutiu najvyšší súd podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku uznesením sp. zn. 3 Toš 6/2006 z 25. apríla 2006 zamietol.

Uznesením špeciálneho súdu sp. zn. BB-Pš 35/05 z 12. októbra 2006 bola predĺžená lehota trvania väzby u sťažovateľa do 31. decembra 2006.

Úrad špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „úrad špeciálnej prokuratúry“) 28. septembra 2006 doručil špeciálnemu súdu návrh na predĺženie väzby a zmenu dôvodov väzby u sťažovateľa do 3. mája 2007.

Sťažovateľ sa k tomuto návrhu úradu špeciálnej prokuratúry vyjadril v podaní z 29. septembra 2006 označenom ako „*vyjadrenie k návrhu na predĺženie lehoty trvania väzby*“.

Špeciálny súd o návrhu úradu špeciálnej prokuratúry rozhodol 12. októbra 2006. Uznesením sp. zn. BB-Pš 35/05 predĺžil dobu trvania väzby sťažovateľa a návrh na zmenu dôvodov jeho väzby zamietol.

Proti rozhodnutiu špeciálneho súdu podal sťažovateľ sťažnosť najvyššiemu súdu. Predmetom sťažnosti bol nesúhlas s predĺžením väzby dôvodom kolúznej väzby. V tomto smere najvyšší súd preskúmal napadnuté uznesenie. Sťažnosť sťažovateľa zamietol uznesením sp. zn. 3 Toš 21/2006 z 25. októbra 2006.

Uznesením sudcu pre prípravné konanie špeciálneho súdu sp. zn. BB-Pš 35/05 zo 14. decembra 2006 bola predĺžená lehota trvania väzby u sťažovateľa do 31. januára 2007.

Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Toš 88/2006 z 19. decembra 2006 bolo zrušené uznesenie špeciálneho súdu sp. zn. BB-Pš 35/05 zo 14. decembra 2006 a bola predĺžená lehota trvania väzby u sťažovateľa do 28. apríla 2007.

Podaním sťažovateľa z 29. septembra 2006 označeným ako „*vyjadrenie k návrhu na predĺženie lehoty trvania väzby a zmenu dôvodov väzby u obv. J. L.*“ sťažovateľ súčasne požiadal o prepustenie z väzby na slobodu. O žiadosti o prepustenie z väzby podľa sťažovateľa špeciálny súd dosiaľ nerozhodol, čím došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru. Vzhľadom na to navrhuje, aby ústavný súd vydal tento nález:

„Špeciálny súd v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica v súvislosti s rozhodovaním o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu zo dňa 29. 9. 2006 a Najvyšší súd Slovenskej republiky v súvislosti s rozhodovaním o tejto žiadosti porušili jeho práva podľa

čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.“

II.

V zmysle čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. (...)

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí podľa ustanovenia § 25 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Skúmal pritom, či má na jej prerokovanie právomoc, či sťažnosť má náležitosti podľa ustanovení § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde, či nie je neprípustná, podaná niekým zjavne neoprávneným alebo oneskorene, ako aj to, či nie je zjavne neopodstatnená.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namieta, že

„Špeciálny súd v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica v súvislosti s rozhodovaním o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu zo dňa 29. septembra 2006

a Najvyšší súd Slovenskej republiky v súvislosti s rozhodovaním o tejto žiadosti“ porušili jeho základné právo podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru.

Ústavný súd si 2. apríla 2007 zo špeciálneho súdu vyžiadal spisový materiál vo veci vedenej pod sp. zn. BB-Pš 35/05.

Dňa 14. augusta 2007 si ústavný súd vyžiadal zápisnice o verejnom zasadnutí z 12. októbra 2006, na ktorom špeciálny súd rozhodoval o návrhu úradu špeciálnej prokuratúry č. k. VII Gv 49/05-635 z 27. septembra 2006, a tiež zápisnicu o verejnom zasadnutí zo 14. decembra 2006, na ktorom špeciálny súd rozhodoval o návrhu úradu špeciálnej prokuratúry č. k. VII/2 Gv 49/05-734 z 27. novembra 2006 a o žiadostiach obvinených o prepustenie z väzby.

Z uvedeného ústavný súd zistil, že úrad špeciálnej prokuratúry podal 27. septembra 2006 špeciálnemu súdu návrh na predĺženie lehoty trvania väzby u sťažovateľa do 3. mája 2007 a zároveň u neho navrhol zmenu dôvodov väzby v tom, aby dôvody väzby boli rozšírené o dôvod uvedený v § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku.

Sťažovateľ sa k návrhu úradu špeciálnej prokuratúry na predĺženie väzby a zmenu dôvodov väzby vyjadril svojim podaním označeným ako *„Vyjadrenie k návrhu na predĺženie lehoty trvania väzby a zmenu dôvodov väzby u obv. J. L.“* z 29. septembra 2006 adresovaným špeciálnemu súdu. Vo vyjadrení žiadal tento návrh ako zjavne neopodstatnený v celom rozsahu zamietnuť. Bez bližšieho označenia v predmete podania sa v texte zmienil aj o žiadosti o prepustenie z väzby.

O návrhu úradu špeciálnej prokuratúry sa 12. októbra 2006 konalo verejné zasadnutie špeciálneho súdu. Zo zápisnice z pojednávania je zrejmé, že na tomto pojednávaní bol prítomný sťažovateľ aj jeho právna zástupkyňa. Právna zástupkyňa sťažovateľa navrhla zamietnuť návrh úradu špeciálnej prokuratúry na predĺženie lehoty trvania väzby ako nedôvodný. Vo veci žiadosti o prepustenie jej mandanta z väzby z 29. septembra 2006 však právna zástupkyňa ani samotný sťažovateľ nevzniesli žiadne návrhy. Špeciálny súd

rozhodol uznesením sp. zn. BB-Pš 35/05 z 12. októbra 2006 tak, že dobu trvania väzby sťažovateľa predĺžil do 31. decembra 2006 a súčasne návrh na zmenu dôvodov väzby zamietol.

V rámci tohto konania nerozhodoval o žiadosti o prepustenie z väzby sťažovateľa, pretože v prípravnom konaní o žiadosti o prepustenie z väzby podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku rozhoduje prokurátor a na pojednávaní 12. októbra 2006 takýto návrh nebol vznesený.

Sťažovateľ podal proti rozhodnutiu špeciálneho súdu z 12. októbra 2006 o predĺžení väzby a o zmene dôvodov väzby 15. októbra 2006 sťažnosť najvyššiemu súdu.

Sťažnosť neobsahovala námietku, že špeciálny súd nerozhodol o jeho žiadosti o prepustenie z väzby.

Podľa zistenia ústavného súdu najvyšší súd uznesením z 25. októbra 2006 sp. zn. 3 Toš 21/2006 rozhodol o sťažnosti sťažovateľa z 15. októbra 2006 proti uzneseniu špeciálneho súdu z 12. októbra 2006. Rozhodol o nej tak, že ju zamietol. O žiadosti o prepustenie z väzby, prípadne sťažnosti na nečinnosť špeciálneho súdu v rozhodovaní o žiadosti o prepustenie z väzby najvyšší súd nerozhodoval, pretože to nebolo predmetom sťažnosti podanej najvyššiemu súdu.

Sťažovateľ v sťažnosti podanej ústavnému súdu uviedol, že táto *„smeruje proti nečinnosti Špeciálneho súdu v Pezinku, Pracovisko Banská Bystrica v súvislosti s nerozhodnutím o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby zo dňa 29. 9. 2006“*.

Podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku má obvinený právo kedykoľvek žiadať o prepustenie na slobodu. Ak v prípravnom konaní prokurátor takej žiadosti nevyhoví, predloží ju bez meškania so svojím stanoviskom a s návrhom na rozhodnutie sudcovi pre prípravné konanie, o čom upovedomí obvineného a jeho obhajcu. O takej žiadosti sa musí bez meškania rozhodnúť. Sudca špeciálneho súdu takú žiadosť z úradu špeciálnej prokuratúry v rámci sťažovateľom označeného konania nedostal.

V rámci preskúmania plynulosti konania pred špeciálnym súdom a najvyšším súdom (tak, ako to žiadal sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti) ústavný súd zistil nasledovné: úrad špeciálnej prokuratúry podal návrh na predĺženie väzby sťažovateľa 27. septembra 2006. O tomto návrhu rozhodoval špeciálny súd na verejnom zasadnutí 12. októbra 2006. Proti rozhodnutiu špeciálneho súdu podal sťažovateľ 15. októbra 2006 sťažnosť. Najvyšší súd o sťažnosti rozhodol 25. októbra 2006. Časový sled, v ktorom dotknuté orgány vo veci rozhodovali, v žiadnom prípade nevzbudzuje pochybnosť o tom, že postupovali plynulo a bez zbytočných prieťahov.

Navyše od podania žiadosti o prepustenie z väzby, na ktorú sťažovateľ poukazuje, (29. septembra 2006) do rozhodnutia špeciálneho súdu (12. októbra 2006) sťažovateľ nevyužil možnosť podať sťažnosť na prieťahy v konaní podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku a neurobil tak ani v rámci sťažnosti, ktorú podal proti uzneseniu špeciálneho súdu z 12. októbra 2006 najvyššiemu súdu.

Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv alebo slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (I. ÚS 118/04). Z uvedeného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha právomoc ústavnému súdu zaoberať sa porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu. Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd občana je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k tomu základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých namieta, a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody. Sťažovateľ žiadny z prostriedkov nápravy, ktorý mal k dispozícii, nevyužil.

V súvislosti s námietkou sťažovateľa na prietahy v konaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby ústavný súd poukazuje na § 55 ods. 3 Trestného poriadku, podľa ktorého, ak je dôvodný predpoklad, že došlo k prietahom v príprave prerokovania veci súdom, v určení termínu konania a rozhodovania alebo prietahom vo vyhotovovaní súdneho rozhodnutia, ktorákoľvek zo strán môže podať prostredníctvom tohto súdu sťažnosť na nečinnosť nadriadenému súdu, aby určil primeranú lehotu na uskutočnenie namietaného úkonu. Túto sťažnosť na nečinnosť musí súd bez meškania zaslať spolu so spisom a svojím stanoviskom a so stanoviskom predsedu súdu nadriadenému súdu.

V danom prípade na preskúmanie rozhodovania špeciálneho súdu bola daná právomoc najvyššieho súdu. Sťažovateľ nevyužil zákonné možnosti dosiahnuť nápravu v porušovaní ním označených základných práv podaním sťažnosti podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku a nevyužil na to ani opravný prostriedok (sťažnosť proti uzneseniu špeciálneho súdu z 12. októbra 2006).

Najvyšší súd v rámci obmedzeného revízneho princípu (§ 192 ods. 1 Trestného poriadku) preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia a konanie predchádzajúce týmto výrokom. Nečinnosť špeciálneho súdu v otázke rozhodovania o prepustení z väzby nebola predmetom sťažnosti sťažovateľa, preto o nej najvyšší súd nerozhodoval.

Z uvedených dôvodov bolo potrebné sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť pre zjavnú neopodstatnenosť.

V zmysle ustanovenia § 36 zákona o ústavnom súde v spojení s ustanovením § 142 Občianskeho súdneho poriadku ústavný súd rozhodol, že žiadny z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. septembra 2007